

ROTTERDAMSCHÉ COURANT.

De Abonnementsprijs is f 24 's jaars of f 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nummers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . . f 1.—
Iedere regel meer 0.20
Andere Advertentien per regel 0.20
Grootte letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 2 Junij.

Prinses Frederik Willem van Pruisen, die gisteren het groot concert ten Hove bijwoonde, reist heden namiddag ten drie ure, door hare Vorstelijke Ouders tot Gravesend vergezeld, naar Berlijn terug.

De Morning Star beklagt zich bitter dat het geslacht der groote Engelsche Staatslieden uitgestorven schijnt te zijn. Op een tijdstip dat de toestand van Europa eene crisis naderd van welke het wel of wee der wereld voor eeuwen af kan hangen, schijnt, zegt dat blad, in Engeland geene keus over te blijven dan tusschen de tegenwoordige Raadslieden der Kroon, die het vertrouwen der Natie niet bezitten, en twee hoog bejaarde Staatslieden, die het onderling zelfs nog niet volkomen eens schijnen te zijn en, bovendien, ieder oogenblik aan de Natie ontvallen kunnen.

Eergisteren woonde de heer Bright een maaltijd bij, ter zijner eere door niet kiesgeregtigde inwoners van Birmingham aangeregt. Ongeveer 700 personen, meest allen handwerkslieden, waren aldaar vereenigd, na vooraf overeengekomen te zijn dat de maaltijd zeer eenvoudig wezen zou en dat niemand daar sterken drank zou gebruiken. De heer Bright maakte zich deze gelegenheid ten nutte om breed uit te wijden over de goede hoedanigheden welke den handwerkersstand in het algemeen kenmerken, en over zijn leedwezen dat zulke bekwaame lieden, met name die in wier midden hij zich thans bevond, geen deel aan de verkiezingen nemen kunnen. Wat de zaak des oorlogs betrof, hoopte hij dat Engeland zijne tegenwoordige onzijdigheid zou handhaven. Maar met leedwezen had hij gezien dat de Regering ontzettende uitgaven deed om de veiligheid des Lands te verzekeren, terwijl het, zijn inziens, thans geene grotere gevaren loopt dan vijf jaren geleden. Ook was het hem leed dat, terwijl de Regering jaarlijks 22 miljoen ponden sterling tot het onderhouden van een staand leger en van eene geduchte vloot uitgeeft, zij bovendien de vreedzame bewoners der steden en dorpen verplicht heeft hunne rustige bezigheden op te offeren, terwijl het soldaat te spelen. Ten slotte zeide hij nooit om eene Regering te zullen schragen die weigeren zou om aan de handwerkslieden in het algemeen, ten opzichte van de verkiezingen, die regten te schenken welke zij, volgens hem, wettiglijk mogen uitoefenen.

Het aantal der sterfgevallen bedroeg hier in de laatsteleden zaterdag geëindigde week slechts 1028 en bleef dus afnemende en 90 beneden het gemiddeld cijfer in dezelfde week der tien vorige jaren.

In de vorige week werden in deze hoofdstad 1882 kinderen, namelijk 966 jongens en 916 meisjes, geboren, zijnde 333 boven het gemiddelde in dezelfde week der tien vorige jaren.

Volgens de door de Tamar te Lissabon aangebrachte berigten uit Rio Janeiro tot 10 mei werd de Zitting der Braziliaansche Kamers den volgende dag geopend. De president, generaal Urquiza, had 20,000 man verzameld en dreigde ernstig met een inval in Buenos Ayres. De provincien der Argentijnsche Confederatie betoonden door openbare demonstratie hunne goedkeuring van den oorlog.

PARIJS den 2 Junij.

De Minister van binnenlandsche zaken heeft de letterkundige bladen, welke noch aan zegelregt noch aan borgtocht onderworpen zijn, vergunning verleend tot het opnemen van oorlogsberigten, hetwelk als eene meerdere toenadering tot de vrijheid en eene vernieuwing van den kring binnen welken de drukpers besloten is wordt toegejuicht.

De markies Antonini is alhier aangekomen, belast met de kennisgeving aan de Fransche Regering van de komst van Koning Frans II tot den troon der Beide Sicilien. Prins Coronini begeeft zich met eene gelijke zending naar Londen.

Men geloof hier dat het de heer Brenier zijn zal die gelijktijdig met lord Elliot naar Napels gaat, om die gelijktijdig de diplomatieke betrekkingen in naam van Frankrijk de diplomatieke betrekkingen met de Regering van dat Rijk te hervatten.

De Moniteur behelst eene kennisgeving, op de blokkade der haven van Venetië en der uitgangen daarvan, te rekenen van 18 mei af, betrekkelijk. Alle maatregelen, welke door het Volkenregt en de tusschen Frankrijk en de verschillende onzijdige Mogendheden bestaande verdragen gewettigd zijn, zullen genomen en toegepast worden ten opzichte van alleschepen die poging mochten die blokkade te schenden.

De groote toebereidselen, sedert de uitdaging van Oostenrijk aan Sardinië op de werven te Toulon aangevangen en rusteloos voortgezet, naderen hun einde. Men zegt dat het eskader van den admiraal Bouet den 15 junij in zee moet steken, door talrijke kanonneerboeten vergezeld, op welke zich zes landingskompagnien zullen inschepen, die onder de bevelen der oudste scheepsluit-nants in rang zullen staan, nagenoeg allen beproefde officieren, die tijdens het beleg van Sebastopol aan het hoofd van batterijen gestaan hebben. De bestemming dezer kompagnien is nog onbekend.

De Moniteur behelst heden twee dépêches, die de reeds vroeger ontvangene ontrent hetgeen op het oorlogstooneel is voorgevallen, en reeds per telegraaf werd medegedeeld, nader aanvullen of verklaren. Zij luiden aldus:

Vercelli den 1 junij 1859.

De dag van gisteren heeft zich door een nieuw wapenfist te Palestro gekenmerkt. Het leger van Z. M.

den Koning van Sardinië liep, nadat het den vijand op zijne geheele linie had teruggevoerd, een oogenblik gevaar van op zijn regtervleugel te worden overrompeld door de Oostenrijkers, die de schipbrug over de Sesia, langs welke de maarschalk Canrobert zich met den Koning moest vereenigen, bedreigden. Daar de Keizer het 3de regement Zouaven aan den Koning had toegezonden, werd aan dit regement in last gegeven dezen aanval tegen te houden. Reeds hadden de Oostenrijkers 8 stukken in batterij geplaatst, achter eene diepe gracht, tusschen rijstvelden gelegen en waarover eene smalle brug is geslagen, die gedeeltelijk wordt door een molen. Het derde regement Zouaven, aangevoerd door zijn dapperen kolonel de Chabron, heeft zich, na de positie in oogenschouw genomen te hebben en alvorens de Koning den tijd had de manoeuvre door het geslacht te ondersteunen, zonder zijne geweren af te schieten, zich op de vijandelijke batterij geworpen en de kompagnien, die zich aan gene zijde der gracht ter harer verdediging bevonden, met de bajonet gedood of in het water geworpen, de stukken veroverd en 500 gevangenen gemaakt. Het derde regement Zouaven heeft bij deze overwinning een officier en 20 man aan dooden en 200 gekwetsten, waaronder 10 officieren, gehad.

De Keizer vermeldt dit roemrijk feit bij dagorder aan het leger.

Turin den 1 Junij, des avonds.

De generaal Niel is heden morgen ten zeven ure, na een licht voorposten gevecht, te Novara binnengerukt.

Geheel Valtolina is in opstand.

In verband met het gevecht, dat, zoo als per telegraaf is gemeld, eveneens op den 31 mei moet hebben plaats gehad te Confianza (gelegen tusschen Palestro en Casalino op de hoogte van Vinzaglio, en dus in den rug der Oostenrijksche troepen, die om deze drie plaatsen met de geallieerden hebben gestreden) tusschen de Sardinijsche divisie Fanti en de Oostenrijkers, kan men de plaats gehad hebbende worsteling beschouwen als het gevolg van de pogingen der Sardiniërs om de Oostenrijkers uit hunne vaste posities op den linkerover van de Sesia te verdrijven en van deze laatste om daarin stand te houden. Het berigt dat generaal Niel tot Novara doorgedrongen en daar binnengerukt is, schijnt te bewijzen dat de nederlaag der Oostenrijkers te Palestro voor de geallieerden gunstige gevolgen heeft gehad, en dat het gros der legermacht van Graaf Giulay is opgedrongen in den hoek lands welke gevormd wordt door de zamen-vloeiing van de Pô met de Tessino.

Om juist te kunnen bepalen in hoeverre het tweede gevecht op denzelfden 31 mei, waarvan in eene dépêche uit Turijn werd gewag gemaakt, samenhangt met of onderscheiden is van den strijd in den Moniteur vermeld, zullen nadere uitvoeriger berigten moeten worden afgewacht. Evenmin kan men voor het oogenblik het verband nagaan, waarin de gevechten aan de Sesia staan met de poging der Oostenrijkers om bij Bassignana (eene plaats tusschen Valenza en de zamen-vloeiing van de Pô en de Bormida gelegen) de Pô over te trekken. — eene poging die zou kunnen doen denken of aan eene verkenning der omstreken van Valenza, of aan eene verrassing van Alessandria, maar die door de gewapende bevolking zou zijn verijdeld.

Eindelijk is er nog eene tegenstrijdigheid tusschen de bulletins uit Turijn en die in den Moniteur, welke zich later ook zal moeten ophelderen: volgens de eerste was het de Oostenrijkers aan de Sesia alleen te doen om Palestro te hernemen; volgens de laatste wilden zij den overtocht der divisie Trochu over genoemde rivier beletten.

Uit zijn hoofdkwartier te Torrione heeft de Sardinijsche Koning den 30 mei de volgende dagorder aan de troepen uitgevaardigd: „Soldaten! onze eerste veldslag is door onze eerste zegenpraal bekrond. Uw heldhaftige moed, de bewondering waardige orde in uwe gelederen, de stoutmoedigheid en kunde uwer aanvoerders, hebben heden te Palestro, Vinzaglio en Casalino gezegevierd. De wederpartij, herhaaldelijk aangetast, heeft, na hardnekkigen tegenstand, zijne sterke stellingen opgegeven en die in onze magt gelaten. Deze veldtocht kon onder geene meer gelukkige voortteekenen geopend worden. De zegenpraal van heden strekt ons tot zekeren waarborg dat gij nog andere zegenpraalen behalen zult, tot roem van uwen Koning, tot glorie van het dappere Piemontsche leger. — Soldaten! Het gelukkig Vaderland brengt u door mijnen mond zijnen vollen dank, en fier op onze gevechten heeft het aan de geschiedenis de daden zijner dappere zonen gewijd, die ten tweeden male op den gedenkwaardigen 30 mei moedig voor dat Vaderland gestreden hebben. (get.) Victor Emmanuel.”

Onder de dagbladen, die met hooge ingenomenheid over den zegenpraal van Garibaldi te midden der Lombardische bevolkingen spreken, bekladt de Messenger de Paris eene eerste plaats: „Ruk voortwaarts. — zoo roept dat blad uit. — ruk voortwaarts, Garibaldi, vrome voorvechter der onafhankelijkheid uws Vaderlands! Nog slechts weinige dagen geleden zagen zekere dagbladschrijvers, die den gloed en de edele opreghtheid uwer vaderlandsliefde niet konden, in u niets meer dan het opperhoofd van partigangiers. Heden wordt uw naam met eerbied, met bewondering uitgesproken. Voorwaarts dan met uwe vrijwilligers. De alarmklok der dorpen is voor u het klokkenspel der overwinning.”

Alhier zijn verschillende geruchten in onloop ontrent diplomatieke onderhandelingen en ophelderingen, welke het gevolg zouden zijn geweest van het binnengerukken van Toskane door Fransche troepen en van het niet erkennen van de Voorloopige Regering van Toskane door Rusland, Engeland, Pruisen en eenige kleinere Deutsche Staten. De Keizer zou bij deze gelegenheid hebben verklaard dat hij den oorlog zoo-

veel mogelijk lokaal wilde doen blijven en aan het 5de legercorps bevel had gegeven Toskane binnen den kortst mogelijken tijd te verlaten, ten einde zich te vereenigen met de hoofdmagt van het leger, die naar Lombardije op marsch is. Dit stemt in zoo verre overeen met een ander gerucht, dat er door den Keizer bevel aan de troepen gezonden is om Florence niet binnen te rukken, ten gevolge waarvan zij dan ook voorloopig in de omstreken dezer stad kampen.

Te Marseille zijn tijdingen uit Konstantinopel tot 25 mei ontvangen. De Grootvorst Konstantijn werd daar den volgende dag verwacht en ter zijner eere zag men groote toebereidselen maken. Zijn verder reisplan was nog onbekend. De Sultan had revue over 25,000 man der reserve gehouden, die daarop onverwijld naar Rumelië gezonden zijn. Vassif-pacha, de beroemde verdediger van Kars, is tot bevelhebber over een legerkorps in Rumelië benoemd. De Porte zal troepen en schepen naar de Albanische kust zenden. Tweeduizend Serviers, van geslacht voorzien, zijn de Montenegrijnen gaan versterken. Vorst Milosch Wendt wel voor dat dit buiten zijn medeweten geschied is, maar de houding van Servië boezemt nogtans ongerustheid in.

KEULEN den 2 Junij.

De Prins Regent en Prins Frederik Willem van Pruisen keerden gisteren nacht uit Stettin naar Berlijn terug. Het doel hunner reis was geweest de opening van den spoorweg bij te wonen, door welken Pommeren in de groote linie van het binnenlandsch verkeer wordt opgenomen. Te Stettin voegden Prins Frederik Karel, de Opperpresident van Pommeren en de bevelvoerende generaal zich bij de genoemde Prinses. Overal langs zijnen weg, zoo wel bij het gaan als het wederkeeren, ontving de Prins Regent de hartelijkste blijken van eerbied en verknochtheid.

De Prinses van Pruisen wordt den 5 dezer te Berlijn verwacht, toefst daar de Russische Keizerin Weduwe, die den 22 dezer te Sanssouci aankomt, gaat vervolgens naar Coblenz, in de eerste dagen van juli met den Prins Regent naar Cleve, en later naar Baden.

In de diplomatieke kringen te Berlijn hecht men veel gewigt aan de omstandigheid dat ook Rusland onder de groote Mogendheden geteld wordt die de voorloopige Toskaansche Regering niet erkend hebben, en maakt daaruit de gevolgtrekking dat het memorandum, hetwelk tusschen Rusland en Frankrijk uitgewisseld zou zijn, geenszins zoo ver gaat als vrij algemeen gedacht was. De reis der Keizerin-Moeder naar Duitschland levert dan ook wel het bewijs op hoe het Petersburger Hof geenszins vooruit ziet dat Rusland zoo spoedig in een krijg met Duitschland gewikkeld worden zal. Bij den staat der zaken in het Russische Rijk, vooral met het oog op de boeren-emancipatie, die in oktober dezes jaars volbragt moet worden, schijnt eene ernstige bemoeijng der Mogendheid met de Europeesche aangelegenheden dan ook wel niet te verwachten.

De Preussische Zeitung bespreekt een artikel in de Allgemeine Zeitung, waarin ontwikkeld wordt welke houding Oostenrijk tegen Zwitserland zou moeten aannemen, in geval Pruisen eerstgenoemd Rijk in den Italiaanschen oorlog niet bijstaat. Oostenrijk moet dan, volgens den schrijver, die voorgevend wordt een Pruisisch officier te zijn, op grond van artikel 42 der Weener slotacte, een afzonderlijk verdrag met de Zuid-Deutsche Staten sluiten, en zulks niet tot verdediging van den Duitschen Bond, maar tot een aanvallenden oorlog, die te voorbode der ontbinding van de Bondsvertrèkingen zijn zou. Als tegenmaatregel der schending van het onzijdig gebied, door Zwitserland door het laten marcheren van Fransche troepen over Culoz gepleegd, moet Oostenrijk het zuidoostelijk gedeelte van Zwitserland met eigen troepen, het noordelijk gedeelte door het 7de en 8ste Legercorps, derhalve door Beieren, Wurtembergers, Baden en Hessen, doen bezetten. De Preussische Zeitung toont aan hoe dit geheele artikel, hetwelk bovendien eene zeer hatelijke stemming tegen Pruisen verraadt, de diepste onkunde des schrijvers, die onmogelijk een Pruisisch officier in actieve dienst zijn kan, ten opzichte der verhouding van Duitschland in het algemeen, en met name van die van Pruisen, aan den dag legt.

De Hertog van Oporto, broeder des Konings van Portugal, die eenige dagen in Saksen heeft doorgebragt, om de feestelijkheden bij de ontvangst zijner Zuster, Prinses George van Saksen, bij te wonen, kwam dingsdag avond te Berlijn aan, bragt den volgende morgen bezoeken aan de leden der Koninkl. Familie en ontving hunne tegenbezoeken.

„Waarop wachten wij nog?” is het opschrift van een artikel in de Augsb. Allg. Zeitung, waarin de onvermijdelijke noodzakelijkheid dat Duitschland met vereenigde krachten Frankrijk aanvalle wordt betoogd. Als drangredenen worden voorts de navolgende stellingen ontwikkeld: Duitschland is, voor zoo ver dat noodig is, ten strijde toegerust; de vijand is het nog niet. Een goed georganiseerd vestings-systeem, twee operatie-legers, zamen 500,000 man sterk, ziedaar wat Duitschland op dit oogenblik reeds tegen de 350,000 man van Frankrijk te stellen heeft en waarmede het zonder veel moeite en in korten tijd voor de muren van Parijs zou kunnen staan en die stad tot de overgave dwingen.

Wat de kusten aangaat, Frankrijk bezit geen landingscorps, sterk genoeg om deze gevaar te doen loopen, en moet de scheepvaart al verliezen lijden. Englands havens staan voor haar open, en voor handel en industrie is het wenschelijk dat de toestand van onzekerheid ophoude.

Het regt om zonder aarzelen Frankrijk aan te vallen is volgens het blad onbetwistbaar. Tegen Napoleon III als rustverstoorder en verbreker van den vrede, tegen Frankrijk, dat door het prijsnemen

van schepen uit Triest reeds feitelijk met den Bond in oorlog is, heeft men alle regt tot offensieve maatregelen.

„Het doel van den oorlog ligt duidelijk voor ons, vervolgt het artikel. Wij trekken naar Parijs om Napoleon omver te werpen, om de wereld te bevrijden van de nachtmerrie, welke haar reeds lang de boest benaauwt, om den Elzas en Lotharingen weder met Duitschland te vereenigen. Water later van Frankrijk wordt, daarover behoeven wij ons niet te bekommeren. Een volk dat ten tweedemale het gruweldespotisme van een Napoleon verdraagt, moet met onverschilligheid aan zijn lot worden overgelaten.”

Waarom blijft het zwaard dan nog in de schede? Is het de vrees voor Rusland of de wensch naar Engelsche hulp, die ons doet aarzelen? Eene geruchtmakende gebeurtenis, een klinkend feit, zal alles duidelijk maken. De oorlogsverklaring van het vereenigde Duitschland zal zonder twijfel Engeland zich aan ons doen verbinden en Rusland afschrikken.

Haat en wrok bezielen het Engelsche volk tegen het Napoleontische Frankrijk, en ofschoon men in Engeland met afkeer denkt aan een nieuwen oorlog, ofschoon eene groote binnenlandsche kwestie er alle vermoeden in beweging brengt, — alles zal op den achtergrond verdwijnen voor het groote feit: Duitschland rukkt op Parijs aan. Dan eerst zal iedereen begrijpen dat Engeland voortaan moet schrijden om zich met éenen slag van Cherbourg, de vijandelijke vloot en de vrees voor een landing te bevrijden.

Maar Rusland! Eer Rusland met zijne legerscharen de Deutsche grenzen heeft bereikt bevinden wij ons in Parijs. Dan zullen die legerscharen hunne marsch wel vertragen, zoo al niet geheel staken. Daarboven is Ruslands magt zoo groot niet als zij wel schijnt en die van het vereenigde Duitschland, 1,500,000 man met 2500 stukken geschut, groot genoeg om een offensiven oorlog tegen Frankrijk en een defensiven tegen Rusland te voeren. De staatkunde van Rusland bestaat meer in dreigen dan in handelen en voor het oogenblik is het nog te zeer uitgeput van den oorlog in het Oosten en te zeer verweekeld in allerlei binnenlandsche beslommeringen, dan dat het, met al zijn haat tegen Oostenrijk en al zijne geestesverwantschap met de Napoleontische meeningen, kan plannen, sterk genoeg zou zijn om werkelijk handelend op te treden.

Alle aarzeling vermeerdert slechts de gevaren in de toekomst. Reeds steekt een vreeselijk gevaar zijn dreigenden kop omhoog. Kunnen wij nog twijfelen aan de diepverholten plannen van Europa te revolutioneren? Zullen wij wachten tot dat de Deensche waternatt Pruisen aangrijpt, tot dat de hycna's uit de bergen der Montenegrijnen Oostenrijk in de verzenen bijten, tot dat Posen en Hongarije door hopelooze opstanden een deel van onze strijdkrachten werk geven? Neen, op naar Parijs! Daar de Europeesche vuurhaard uitgedoofd: één krachtige, ver weerklinkende slag van het Deutsche zwaard en alle revolutionaire magten buigen het hoofd en eene gezonde lucht waait weder over Europa.

Na nog eenmaal er op gewezen te hebben dat Duitschland thans eenstemmig en tot eene groote handeling in staat is, en na beweerd te hebben dat, welke ook de uitslag zij van den oorlog in Italië, Napoleons heerschappij thans voor goed behoort vernietigd te worden, eindigt het artikel: „Waarop wachten wij dan nog? Beter dan nu kunnen wij nooit tegenover Frankrijk staan. Met elke week aarzelen kunnen onze positie, onze uitzigten, ons regt tot den aanval slechts minder gunstig worden: — waarop wachten wij dan nog? Moge Napoleon door den Italiaanschen oorlog overwinnen of vallen, moeten wij niet de schoonste gelegenheid aangrijpen, die ons niet ten tweede male zal worden aangeboden, om te heroveren wat Frankrijk op de schandelijkste wijze aan Duitschland heeft ontfout?”

Wij kunnen de mededeeling van het aangehaalde artikel niet anders besluiten dan met de vraag of de bezadigde politiek van Pruisen door zulke opgewondene, ondoordachte taal, zoo zij werkelijk werkzaam mogt vinden in Duitschland, schier geene onmogelijkheid wordt.

Het officiële blad van Milaan deelt de navolgende proclamatie van Graaf Giulay, opperbevelhebber van het Oostenrijksche leger in Italië, mede:

„De vijand schijnt voornemens te zijn de revolutie te doen ontstaan achter het leger dat onder mijne bevelen is geplaatst, ten einde mij aldus te dwingen, eene positie te verlaten, welke hij, naar het schijnt, niet openlijk durft aanvallen.

Het zal hem evenwel niet gelukken. Binnen kort zullen nieuwe belangrijke strijdkrachten uit andere Landen van onzen doorluchtigen Monarch aankomen, die voldoende zullen zijn om elke poging tot revolutie met de grootste kracht te onderdrukken.

Ik geef mijn woord dat de plaatsen, die gemeene zaken maken met de revolutie, die zich zetten tegen den doortocht der voor mijn leger bestemde versterkingen, die wegen of bruggen mogten vernielen, enz., met zwaard en vuur zullen gestraft worden. Ik heb te dien einde de noodige bevelen gezonden aan de onder mijne orders geplaatste officieren.

Ik hoop dat men mij niet zal dwingen tot zulke uiterste middelen de toevlugt te nemen, en dat men de gevolgen van eenen oorlog, die reeds zoo noodlottig is voor het Land, niet zal verzwaren door de gruwelen van een burgerkrijg.

Gegeven in mijn hoofdkwartier te Garlasco 25 mei 1859.”

Onlangs stierf te Mados in Hongarije de boer Peter Banessoff, die, na gedurende zijn geheele leven een tooneel van matigheid, werkzaamheid en spaarzaamheid geweest te zijn, den ouderdom van 123 jaren bereikt had. Hij had aan zijne talrijke kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen zeer uitgestrekte grondbezittingen achter.

Londen den 2 Junij.

De Hertogin van Kent neemt in beterschap toe. Lord Malmesbury heeft lord Elliot, gezant van Engeland te Kopenhagen, die zich thans alhier bevindt, met eene bijzondere zending belast, naar Napels gezonden.

De Engelse Bank heeft haar disconto op 3½ pct. verlaagd.

De Morning Herald zegt dat de Oppositie geen amendement op het adres zal aanbieden, maar voornemens is het Ministerie op eene andere wijze aan te vallen.

De Times heeft de volgende officiële dépêche uit Weenen ontvangen: „Garibaldi is uit Sondrio naar het gebergte verjaagd. De eenige uitweg die hem nog geopend blijft is Stelvio. De generaal Urban vervolgt hem. — Het legercorps van den generaal Clam Gallas is bereids te Milaan en Crescia aangekomen.”

Londen den 3 Junij.

De Morning Herald meent, dat de oppositie bij monde van den heer Haslington een amendement zal voorstellen op het adres van antwoord op de troonrede, hetwelk door den heer Morton Peto zou worden ondersteund.

Aanstaanden maandag heeft bij lord Palmerston eene bijeenkomst plaats van liberale leden van het Lagerhuis, terwijl verschillende liberale leden eener andere fractie bij lord John Russell vergaderen zullen. Tot de laatste genoemde behoort de heer Milner Gibson, wien een zetel in een nieuw Kabinet moet zijn toegezegd.

De Morning Advertiser, de Daily News, de Morning Star en de Morning Chronicle behelzen berichten in gelijken geest.

(Latere dépêche).

De stoomschepen Ocean Queen en Kangaroo zijn aangekomen met tijdingen van New-York, loopende tot 22 mei; het eerste bracht 2,000,000 en het andere 720,029 dollars aan.

Er zal een Amerikaans eskader naar de Middellandsche Zee worden gezonden. Geld ruimer. Katoen en kofij vaster; meel gedrukt.

Uit Europa is aangekomen het stoomschip van der Bilt.

Turijn den 1 Junij.

Heden morgen ten zeven ure is de generaal Niel Novara binnengetrokken, na een korten strijd tegen de vijandelijke voorposten, welke in allerijl de wijk genomen hebben.

Ten vijf ure des namiddags deed de Keizer zijn intogt te Novara en werd met vreugdegejuich begroet. — Z. M. heeft zijn hoofdkwartier naar Novara verlegd.

De Oostenrijkers hebben gepoogd de Pô te Bassignana te passeren. De bevolking heeft zich daartegen gekant en een Oostenrijksk vaarttuig doen zinken.

Valtelina is in opstand. Sondrio heeft Victor Emmanuel geproclameerd.

Turijn den 2 Junij.

Heden morgen zijn Oostenrijksche troepen van Robbio tegen de Franche voorposten opgerukt, doch na eene kortstondige schietmutseling weder afgetrokken. Deze beweging zou geen ander doel hebben gehad dan het ontruimen van Robbio te verbergen.

Garibaldi heeft de Oostenrijksche te Varese overhoeds overvallen en gealagen en zich daarop weder van Varese meester gemaakt.

Turijn den 3 Junij.

Garibaldi is gisteren avond ten elf ure te Como gekomen.

De Oostenrijksche troepen retireren op den linker-oever van de Po. Zij hebben Torre de Beretti en het omliggende land ontruimd.

Bern den 1 Junij.

Gisteren hebben 4000 man Oostenrijksche Varese bezet.

Piemontsche troepen, tot de divisie Cialdini behoorende en toegeaand om Garibaldi te helpen, zijn van hunne basis van operatie afgesneden en hebben Sesto-Calende niet kunnen bereiken.

Garibaldi is, aan het hoofd van een sterk detachement van zijn korps, van Como den 30sten 11. des namiddags voor Laveno, eene versterkte plaats aan het meer Maggiore, aangekomen. Hij bestookte die plaats den geheelen daaropvolgenden nacht. Des morgens van den 31sten trok hij zich terug, maar des avonds hervatte hij zijnen aanval en zette dien op nieuw den geheelen nacht voort.

De Bund zegt, niets vernomen te hebben van het bezetten van Varese door de Oostenrijksche. Dat blad meent dat Garibaldi zich nog te Como ophoudt. Vele vlugtelingen uit Valtelina, die in Eugadini zijn aangekomen, zijn geïnterneerd.

Bern den 2 Junij.

De Hertog van Parma is, door een talrijk gevolg vergezeld, over Tirol in Zwitserland aangekomen. De onder-gouverneur van Sondrio is met de openbare kas naar Tirol gevlugt, onder bedekking van een korps gendarmerie. Sardijnische ambtenaren hebben thans te Sondrio het gezag in handen.

Bern den 3 Junij.

Door de Oostenrijksche troepen is te Varese eene som van drie miljoen, benevens 300 ossen gerequisiteerd. Een aantal inwoners van Varese, Como en Valtelina neemt de wijk naar Zwitserland.

De Oostenrijksche marcheren naar Vatelina. Een gedeelte van hunne troepen staat te Sesto Calende en een ander te Como.

Garibaldi heeft, naar men verzekert, een buitenwerk van Laveno genomen. Zijne positie is hoogst gevaarlijk.

Weenen den 2 Junij.

Een officieel bericht uit Milaan van gisteren houdt in, dat Varese gisteren door den generaal Urban beschoten en daarna ingenomen is, waarop de Oostenrijksche autoriteiten aldaar hersteld zijn.

(Latere dépêche.)

Een officieel bulletin meldt, dat, toen de voorhoede des vijands het zevende legerkorps aantastte, deze troepen in hunne aanvallende beweging zijn gestuit door het korps van den generaal Zobel. Het aantal gewonden was groot.

Triest den 1 Junij.

Alhier zijn de volgende berichten ontvangen: „Milan 30 mei. Er is eene waarschuwing afgekondigd tegen hen die verontrustende geruchten verbreiden.

Verona 30 mei. Het luiden der klokken in de nabijheid des vijands en het verstrekken van inlichtingen aan den vijand omtrent de bewegingen der troepen worden met de gestrengste straffen bedreigd.

Venetie 30 mei. De podesta Marsello heeft zich verwijderd.

Londen den 3 Junij.

Koffij vast, met veel vraag. — Suiker hooger. — Rijst iets lager. — Thee prijzoudend, ord. Congo 14½ a 15 d. — Pfeffer en Piment stil. — Oliën. Raap- 38½; Lijn- 28½; Palm- 45. — Metaalen. IJzer 48 a 48½. Banca Tin 134. — Talk in loco 54. — Boter. Friesche 90, Groninger 70, Zwolsche 84, Kamper 86.

Liverpool den 3 Junij.

Katoen. Heden werden afgedaan 10,000 b. tot vaste prijzen.

Antwerpen den 3 Junij.

Koffij vast. — Suiker stil. — Granen. Witte Tarwe f 12, Rooft 11½. Rogge f 6½.

Berlijn den 3 Junij.

Rogge per Julij 89½ th. — Raafolie in loco 10½ th.

Madrid den 1 Junij.

Spanje 1½ pc. 29; dito 3 pc. 39.

Paris den 3 Junij.

Frankrijk 3 pc. 62,85; dito 4½ pc. 90,20. Crediet Mob. 618. Spanje Binnenl. 3 pc. 37.

Londen den 3 Junij.

De 3 pc. Gecons. 92½. Spanje 1½ pc. 28 a 28½; dito Buitenl. 3 pc. 41. Portugal 3 pc. 41½. Mexico 3 pc. 17½. Peru 3½ pc. 64½. Grenada Uitgestelde 3½ pc. 16½; dito Uitgestelde 5. Venezuela 4½ pc. 38½; dito Uitgestelde 16½ a 17½. Holland 4 pc. 93½; dito 2½ pc. 60½. Illinois Shares 56 a 57; dito Bonds 7 pc. 71 a 73.

Weenen den 3 Junij.

Nationale Metalliek 5 pc. 68,50. Metall. 5 pc. 63. Wissel Londen f 145,50.

Frankfort den 3 Junij.

Metalliek 5 pc. 41½; dito Nationale 46.

Antwerpen den 3 Junij.

Spanje 1½ pc. 27½; dito Binnenl. 3 pc. 36½. Metall. 5 pc. 42½; dito Nationale 5 pc. 46½.

BINNENLAND.

's GRAVENHAGE den 3 Junij.

Heden ochtend heeft er weder een buitengewone Ministerraad plaats gehad.

— Gisteren avond had bij Z. K. H. den Prins van Oranje een prachtig souper plaats.

— H. M. de Koningin-Moeder is heden uit deze residentie naar Soestdijk vertrokken.

— De Franche Gezant aan ons Hof, baron d'André, die eene buitenlandsche reis doet, heeft nog eenige dagen verlof aangevraagd en zal zeer waarschijnlijk niet voor 15 dezer alhier terug zijn.

— Gisteren had op het groot stedelijk badhuis te Scheveningen een diner van een aantal leden der Eerste Kamer plaats.

— Men zal zich herinneren dat in de laatste winterversameling van de Staten der provincie Zuidholland eene commissie is benoemd, ten einde de vergadering voor te lichten wat in dit gewest en door de Staten ter bevordering der spoorweg-uitbreiding in Zuidholland zal behooren te worden gedaan. Tot leden der commissie zijn toen benoemd de heeren Hoogendijk, Willemstijn, Léon, Vlieland, Knappert, Roozboom en van Aken, welke commissie heden te Rotterdam is vergaderd, om de haar opgedragen taak te vervullen.

— Voor eenigen tijd hebben wij gemeld, dat de ambtenaren bij de commissie voor statistiek niet zouden worden aangesteld vóór de goedkeuring der begroeting voor het volgend jaar. Men schijnt intusschen de fondsen daarvoor benodigd reeds te hebben gevonden uit eene der afdelingen van het Departement van binnenlandsche zaken. Zooveel is zeker dat reeds een bode is benoemd en binnen kort ten minste eenige ambtenaren zullen worden aangesteld; daartoe zullen geen ambtenaren worden gekozen die reeds aan eene van de departementen zijn geplaatst; het ligchaam zal een eigen bestuur hebben en geheel op zich zelf werken.

— Aan het Ministerie van Binnenlandsche Zaken heeft heden het examen plaats gehad van de kandidaten naar de betrekking van leerling-telegrafist. Het aantal kandidaten bedraagt 31. Er zullen echter hoogstens 12 worden aangesteld. Morgen zal het examen worden voortgezet.

— Naar wij vernemen zal eerlang een nieuwe maatregel worden ingevoerd omtrent de bevordering van ambtenaren der Rijkstelegrafie. Tot dusver werden die ambtenaren naar ancienniteit bevorderd en ook de telegraphist-leerlingen op dien voet tot telegrafisten aangesteld; voortaan zal zulks echter naar hunne bekwaamheden geschieden, zonder acht te slaan op hunnen diensttijd; men verwacht van dezen maatregel veel goeds.

— Heden namiddag ten 1 ure had de aangekondigde meeting in de zaal der sociëteit de Vereeniging plaats van belangstellenden in en belanghebbenden bij de directe aansluiting van Scheveningen en 's Hage aan het groote spoorwegnet in Europa. De meeting werd door een talrijk publiek bezocht, waaronder de meeste leden van den Gemeenteraad, vele leden van plaatselijke besturen in Zuidholland, voornamelijk uit Gouda, Woerden, Aarlanderveen, de Rijnstreek en zeer vele andere notabelen; mr. L. Metman bleekde het voorzitterschap. De vergadering werd geopend met voorlezing van een brief van het voorloopige comité aan het dagelijksch bestuur, houdende verzoek om de leden van den Gemeenteraad uit te noodigen die vergadering bij te wonen, en het antwoord van het dagelijksch bestuur, bevattende eene adhesie aan het doel der bijeenkomst. De Voorzitter zette nogmaals uitvoerig het doel der meeting uiteen, zooals hij dit in de oproeping kenbaar had gemaakt, en stelde voor om in de eerste plaats te behandelen het voorstel van het comité, namelijk: de wenselijkheid van de aansluiting van Scheveningen en 's Hage aan het groote spoorwegnet in Europa, in verband met eene vlughaven te Scheveningen. Ten tweede de doelmatigste middelen tot aansluiting, waarover een bepaald oordeel van de vergadering werd verlangd, en 3º, de benoeming eener vaste commissie om daaraan uitvoering te geven en het doel te helpen bevorderen.

De heer Jongkindt-Koning, burgemeester van Aarlanderveen, betogde de wenselijkheid om de aansluiting te doen plaats hebben over Woerden, en de heer Viruly Verbrugghe, uit Gorinchem, stelde voor dat de vergadering de lijn zou uitstrekken tot Gouda en verder over Gorinchem en Schoonhoven tot Breda, om de residentie ook in directe verbinding met België te brengen.

3º. De Voorzitter, de heeren Janssens, Eyssell en mr. A. de Pinto bestreden dit, op grond als zijnde dit voorloopig niet direct aan de kennisneming der vergadering onderworpen, en omdat het hier gold het groote belang voor Scheveningen en 's Hage om met den Rijnspoorweg in verbinding te komen, waar tegen geene technische bezwaren bestonden, terwijl, zoo men verder ging, allerlei moeilijkheden geopperd konden worden.

Ook de heer Remy, wethouder te Gouda, gaf zijne adhesie aan het voorstel van het comité te kennen. Mr. H. Ameshoff, directeur en vice-president van de Rijnspoorwegmaatschappij, voerde ook het woord. Hij zeide geheel in privé in der tijd concessie te hebben aangevraagd voor den aanleg van een spoorweg van Scheveningen en 's Hage naar Gouda, en ook in privé hier te verschijnen.

Hij heeft destijds aan de Regering garantie van rente van 3½ verzocht, niet omdat hij de overtuiging niet in allen deelen had, dat deze lijn niet zeer goed zonder subsidie zou kunnen bestaan, maar bloot en alleen om de deelnemers meerdere zekerheid te geven. Deze lijn kon even goed als alle andere in ons Land

zonder rente-guarantie bestaan, mits men aan de spoorwegbesturen vrijheid van handelen verleende. De beste verbinding voor Scheveningen en 's Hage met het Europeesch spoorwegnet was over Gouda en zoo doende met den Rijnspoorweg. Gouda achtte spreker het beste centraalpunt voor de spoorwegen in Zuidholland. Men zou denken dat thans het oogenblik niet gekomen was om over den aanleg van spoorwegen te spreken, doch spreker geloofde dat zoo men op de markt kwam om de 2½ of 3 miljoen te vragen, die voor die lijn noodig waren, men veel kans tot slagen had. Het beste middel achtte spreker het aangaan eener leening door 's Hage, tegen 4 pct., waarvan de helft der rente door de gemeente en de andere helft door de maatschappij werd gewaarborgd.

De Voorzitter stelde daarop de volgende resolutiën voor: De vergadering besluit: 1º, dat het belang der residentie dringend en noodzakelijk vordert, dat er eene aansluiting van Scheveningen en 's Hage aan den Rijnspoorweg plaats hebbe, en zoo doende aan het groote spoorwegnet in Europa. 2º, dat het algemeen belang eischt, die aansluiting over Gouda te doen plaats hebben. Het eerste punt werd bij acclamatie aangenomen; op het tweede stelde de heer Viruly Verbrugghe een amendement voor, om de lijn uit te strekken van Scheveningen over 's Hage naar Gouda, Schoonhoven, Gorinchem en Breda, ter aansluiting aan de Belgische lijnen.

De Voorzitter stelde voor dit punt ter nadere overweging aan de nader te benoemen vaste Commissie te verzenden, ten einde het tweede punt niet de praëjudiciëren, welk voorstel werd aangenomen, waarna de vergadering zich ook met het 2de punt vereenigde met uitzondering van den heer Coninck.

Eindelijk werd eene vaste commissie ter bevordering van het doel der meeting benoemd, waarbij de vergadering bij acclamatie besloot de toevoeging te verzoeken van één lid uit het dagelijksch bestuur van Gouda en één uit dat van 's Hage. Bij acclamatie werden nu de leden van het voorloopig comité tot die der vaste Commissie benoemd, zijnde de heeren D. van Aalst, J. de Bas Jz., T. N. de Charro, K. Enthoven, L. J. Enthoven, M. L. Hermans, W. J. van Heynsbergen, H. G. C. L. Janssens, J. Kappelje van de Capello, J. J. van Kerkwijk, J. C. Maas Geesteranus, mr. L. Metman, mr. A. de Pinto, J. W. van der Schooren, P. Varkevisser en W. Wintgens.

Nadat de vergadering haren dank aan den Voorzitter wegens de leiding had betuigd, is zij uiteengegaan.

De Hooze Raad der Nederlanden (burgerlijke Kamer) heeft bij arrest van heden uitspraak gedaan in de zaak van den heer P. Regout, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, eischer in cassatie, tegen den Burgemeester der gemeente Maastricht, verweerder. Het betreft daarbij het bekende geschil over de intrekking der vergunning aan den eischer door het gemeentebestuur van Maastricht gegeven tot verlichting der stad door middel van gas en den bij die intrekking gegeven last tot opruiming der reeds gelegde buizen; tegen welke handelwijze door den eischer was opgekomen, hoofdzakelijk op grond, dat daardoor was inbreuk gemaakt op contractuele bepalingen tusschen partijen gesloten. Overeenkomstig de conclusien van den advocaat-generaal Mr. Gregory heeft de Hooze Raad de door den eischer voorgestelde zes middelen van cassatie ongegrond bevonden en mitsdien den eisch tot cassatie verworpen, met veroordeeling van den eischer in de kosten.

Het Provinciaal Gerechtshof in Zuidholland heeft bij arrest van heden bevestigd een vonnis der Regtbank te Rotterdam, waarbij A. Kraaypoel, koopman in aardappelen, is schuldig verklaard aan diefstal met inklimming op eene plaats die niet tot bewoning diende, onder de verzwarende omstandigheid van reeds vroeger tot meer dan een jaar gevangenisstraf te zijn veroordeeld geweest. Het Hof heeft echter uit aanmerking van de geringe waarde van het gestolene de opgelegde gevangenisstraf verminderd tot zes maanden.

* 's GRAVENHAGE den 3 Junij.

Eene vreeselijke gebeurtenis heeft de zitting der Tweede Kamer van heden gekenmerkt.

De heer L. D. Storm, van Breda, voerde namelijk het woord en bestreed de voordragt der Regering betreffende het Limburgsche Bondsecontingent. Als naargewoonte met warmte zijne meening voordragende, zakte hij plotseling in een en was, weinige minuten later, helaas, een lijk.

Wij behoeven niet te zeggen hoe diep de indruk en hoe groot de deelneming waren, die dit treffende ongeluk te weeg bragten.

De Voorzitter schorste de zitting voor een kwartier-urs en deed de tribunes ontruimen. Alle leden bejiverden zich om het eerst den lijder zoo veel mogelijk bij te staan. Vooral trachtten de heeren drs. de Poorter en Idserda (dr. Westerhoff was afwezig) den lijder hulp te verleenen. Kort daarop verschenen drie geneesheeren, de med. dr. Evers, van Vinckhuysen en Adink. Inmiddels had de Voorzitter de zitting gesloten tot morgen ochtend ten elf ure, werd de lijder op een stoel naar het Kabinet der Ministers vervoerd, en wendde men alles aan wat mogelijk was om hem te behouden.

Doch te vergeefs. Eene foudroyante beroerte had den heer Storm getroffen; de hulp der wetenschap was hier ijdel, en binnen weinige minuten had eene geachte familie haar hoofd, de Tweede Kamer een hoogst verdienstelijk lid en het Vaderland een man verloren, aan wiens nagedachtenis zich steeds de herinnering zal blijven vasthechten, dat hij een der mannen is geweest, die door zijne vasthoudendheid aan beginselen en door volharding het meest heeft bijgedragen tot het in werking komen van de Staatsinstellingen, welke thans den roem en de hoop van Nederland in vele opzichten uitmaken.

Wij vertrouwen dat ieder met ons, hoe zijne staatkundige denkwijze ook zij, het verlies van den heer Storm, vooral omdat het op even onverwachte als treffende wijze heeft plaats gehad, zal betreuren.

ROTTERDAM den 3 Junij.

Het programma voor de uitvoering der muziek in de Officiëren-Sociëteit, in het Park alhier, op zondag den 5 dezer, des namiddags ten één ure, luidt als volgt: 1. Marche, Le Caid, Thomas; 2. Mazurka, Dunkler; 3. Ouverture, le Roi d'Yvetot, Adam; 4. Fantaisie, Roméo e Guiletta, Bellini; 5. La Reitaite, Galop, Stasny; 6. Duo dell'Opera Bouffe, Bataclan; 7. Melodie, Mein Engel, Esser; 8. Ouverture, Bonsoir mr. Pantalon, Grisar; 9. Gruss aus der Ferne, Kuhnner.

Bij Koninklijk besluit is aan den heer Weimar ten Cate, te Arnhem, vergunning verleend tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der orde van Karel III, hem door H. M. de Koningin van Spanje geschonken.

Bij Zr. Ma. besluiten zijn benoemd: tot burgemeesters der gemeente Oude Niedorp A. Wonder, secretaris der gemeente; der gemeente Nieuwe Niedorp D. van d.

Stok, en der gemeenten Jisp en Wijdewormer C. Wildschut.

Z. M. heeft goedgevonden te benoemen: bij het wapen der infanterie, bij den staf van het wapen, tot kapitein van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. jhr. G. B. van Bronckhorst, van dien staf, adjudant bij den kommandant der reserve-brigade; bij het 3de reg., tot kapitein van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. S. C. L. Mesch, van het instructie-bataillon, bij het 5de reg., tot kapitein van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. P. J. de Vassy, van den staf der infanterie, werkzaam bij de Koninklijke militaire academie, en bij het wapen: tot kapitein van de 3de kl. (naar ouderdom van rang) den 1sten luit. P. M. Netscher, van het wapen, voor memorie gevoerd wordende bij het reg. grenadiers en jagers, thans tijdelijk gedetacheerd bij de landmagt in West-Indië.

Bij Zr. M. besluit zijn de 2de luits. bij het korps mariniers D. C. W. Sutherland, W. van Bevervoorde en E. Buitenhuis met den 1 dezer maand bevorderd tot 1ste luitenants bij genoemd korps.

Z. M. heeft den heer mr. J. R. C. Uytmark Rietvelt, regter plaatsvervanger bij de Arrondissements-Regtbank te Gorinchem, vergunning verleend den vijver, kadastraal bekend gemeente Gorinchem, sectie B, n.º 329, groot 3,20 vierk. roeden, en gelegen binnen den kleinen kring van gemelde vesting, te mogen doen dempen.

Men verneemt dat in alle Rijksgevangenissen met spoed gearbeid wordt aan schoeisel voor de korpsen des legers, dat voorloopig in de magazijnen zal worden opgeleed.

— Op de paardenmarkt, 11. woensdag te Delft gehouden, waren aanwezig 512 paarden; de handel was over het geheel vrij levendig en er werden goede prijzen besteed.

De door de commissie uitgelooftde premien zijn toegekend aan: L. Zwart te Ridderkerk, f 25, voor den besten dekhengst; J. H. F. Berghedge te Delft, f 25, voor het beste en schoonste 5jarig merriepraard (aan den tand); H. Wubbels te Pijnacker, f 20, voor de beste veulenmerrie; J. van der Wel te Delft, f 20, voor het beste en schoonste 3jarig merriepraard; A. Ammerlaan te Kethel, f 15, voor het beste en schoonste 2jarig merriepraard; P. Ham te Schipmuiden, f 10, voor het beste en schoonste veulen (jaarling). De premie van f 30, voor het beste en schoonste span trekpaarden, is niet uitgereikt, als zijnde geen paarden ter mededinging daarvoor aangegeven.

De harddraverij, bij die gelegenheid aan de uitspanning der Prins gehouden, werd druk bezocht. Acht paarden namen deel aan den wedstrijd. De prijs, eene fraaie pendule, werd behaald door het paard David, toebehoorende aan den heer F. Bekker, te Charlois, en door hem zelf bereden; de premie, eene sierlijke zilveren inktkoker, werd behaald door het paard de Juffer, toebehoorende aan den heer G. Groenewegen, te Stompwijk, mede door hem zelf bereden.

Eergisteren heeft te Dordrecht de opening plaats gehad van de stembiljetten voor de verkiezing van een lid voor den Gemeenteraad. Daar niemand de volstrekte meerderheid verkreeg, zal den 14 dezer eene herstemming plaats hebben tusschen de heeren G. H. Veth en dr. W. D. van Oldenborgh.

Aan de Leydsche Hoogeschool werd heden tot doctor in de beide regten bevorderd de heer R. van Eibergen Santhagens, van Batavia, na openbare verdediging van zijn academisch proefschrift: *Vergelijking van het Nederlandsche Indische reglement op de Strafvordering met het Nederlandsche Wetboek van Strafvordering*.

Aan de Utrechtsche Hoogeschool zijn tot doctoren bevorderd: de heer H. P. Schröder, van Vinkeveen, in de letteren, na verdediging van zijne dissertatie, bevattende *Quaestiones Isocrates Duas*, en G. H. van Everdingen, van Utrecht, in de Obstetrie, na verdediging van theses.

Van wege de Nederlandsche Bank zijn den 31sten 11., naar aanleiding van het Koninklijk besluit van den 9 Junij 1852 (Staatsblad n.º 124), de volgende opgaven openbaar gemaakt: omloopende bankbilj., f 91.521.180, saldo's van rekeningen - courant f 35.377.670,72, en munt- en muntmaterieel f 103.332.263,08½.

In de eergisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad te Amsterdam is behandeld het rapport der finantiële commissie op de voordragt van Burgemeester en Wethouders, om eenige wallen in de plantage tot publieke dienst te bestemmen. (De voordragt strekt tot het veranderen van eenige wallen, waaronder die thans door de houthandelaars worden gebruikt, in openbare wandelplaatsen.) Bij de discussie over deze zaak werd hoofdzakelijk gesproken over: 1º, de verbetering van den toestand der plantage door het aanleggen van plantsoen op bedoelde plekken; 2º, de eventuele bezwaren door den houthandel tegen den voorgenen maatregel en de wegneming van die bezwaren; 3º, de noodzakelijkheid om meer plaatsen voor dien handel beschikbaar te stellen dan thans het geval is, en 4º, het misbruik dat thans van vele dier wallen wordt gemaakt. Het rapport der commissie, strekkende tot niet-aan-nemen van de voordragt van Burgemeester en Wethouders, wordt verworpen met 18 tegen 8 stemmen. De voordragt zelve wordt daarna aangenomen.

De besmettelijke longziekte onder de runderen van den heer Tonkens te Meppel houdt aan. Er zijn weder eenige aan die ziekte bezweken en andere nog lijdende. Men vrees dat er weinige runderen zullen overblijven in het afgesloten land, waarin zij zich bevinden.

In de gemeente Kolderveen, tellende ongeveer 1200 zielen, zijn in den tijd van omtrent 10 maanden 34 lijdens aan de croupe bezweken.

In de nabijheid van Velthoven (Koningrijk Hannover) heeft jl. donderdag avond het volgend voorval plaats gehad: Twee personen, die bij den landbouwer R. baldadigheden hadden gepleegd, namen zijne zuster mede, die den volgende morgen in een sloot vermoord is gevonden. Sommigen schrijven deze misdaad aan minnenijd, anderen aan wraakneming over ongeoorloofde betrekking met een gehuwd man toe. Naar men verneemt zijn reeds de twee personen gearresteerd.

Aan de heden avond door ons ontvangen Kaapsche bladen, loopende tot 21 april, ontleenen wij onder anderen het navolgende:

De vergaderingen van het Parlement zijn in vollen gang; reeds zijn een aantal wetten in behandeling genomen en is o. a. de nieuwe huwelijkswet gearresteerd en naar den Wetgevenden Raad (de Kaapsche Eerste Kamer) verzonden. Het burgerlijk huwelijk wordt bij deze wet facultatief gelaten en aan de godsdienstleeraars onbepaalde vrijheid gegeven om hunne diensten tot het sluiten van een huwelijk te verleenen of te weigeren. Deze laatste bepaling heeft veel egenstand gevonden en daar zijn er velen die hopen

LONDEN den 2 Junij.			
3 pc. Cons. cont.	92½ a 93½	3 pc. Peru. . . .	63 a 65
id. id. op tijd	92½ - 92½	id. id. Urib. . . .	77 - 79
3 pc. Oostenrijk	42 - 46	id. te New-Y. . .	71 - 73
½ pc. België. . .	88 - 92	3 pc. Portugal. .	41 - 42
5 pc. Braz. 1824	98 - 100	5 pc. Rusland. .	102 - 104
id. 1829/39 . . .	— —	½ pc. idem. . . .	92 - 94
id. ½ pc. 1852	89 - 91	3 pc. Spanje. . .	40 - 41
idem 1858. . . .	89 - 91	1½ pc. idem. . .	28½ - 28½
6 pc. Buen.-Ayr	73 - 78	idem Amort. . .	7½ - 8½
6 pc. Chili. . . .	96 - 100	id. Cert. Coup. .	3 - 4
3 pc. idem. . . .	68 - 72	5 pc. Sardinië. .	76 z. c.
5 pc. Denemark	98 - 102	6 pc. Turkije. . .	68 - 70
3 pc. idem. . . .	82 - —	idem Nieuwe. . .	57 - 59
2½ pc. Holland. .	60 - 62	4 pc. idem. . . .	101½ - 102½
1 pc. idem. . . .	92 - 94	5 pc. Venezuela .	38½ - 39½
Ecuador.	14 - 15	idem Uitgeest. .	17 - 16½
id. Land-warr. .	— —	WisselAmst. krt.	11.12 a 13.
2½ pc. Grenada. .	15 - 16	idem 3 m.	11.15 - 11.15
id. Uitgestelde .	4 - 5	id. Rott. 3 m. . . .	11.15 - 15½
3 pc. Mexico. . .	17 - 18	id. Parijs kort. . .	25.5 - 12½
3 pc. Peru.	83 - 85	idem 3 m.	25.32½ - 4½

Nederl.,...	Werk. Schuld2	pCt.	58 $\frac{3}{4}$	59 $\frac{1}{8}$	59 $\frac{1}{16}$
"	dito dito 3	"	70 $\frac{1}{4}$ ¹⁸	71	70 $\frac{7}{8}$
"	dito dito 4	"	90 $\frac{1}{4}$	90 $\frac{1}{2}$	90 $\frac{3}{8}$
"	Amort-Synd...3	"	88		
"	Handel-Maats.4	"	127 $\frac{1}{2}$		
"	O. I. Leening4	"	90	90 $\frac{1}{8}$	
"	Leen. Holl. Sp.4	"	64		
"	Rijn-Spoorw...4	"			
"	Maats. v. Weld.4	"			
België,...	Cert. <i>Rothsch.</i> 2	"			
Frankrijk,	Certificaten...3	"			
Spanje, ..	Buitenlands. ...1	"	27 $\frac{1}{2}$	27 $\frac{7}{16}$	
"	dito 3	"	39 $\frac{1}{2}$	40	39 $\frac{1}{2}$
"	Binn. a f 60003	"	36 $\frac{3}{4}$	36 $\frac{7}{16}$	
"	Amort. Schuld.....	"	7 $\frac{1}{4}$	7 $\frac{7}{16}$	
"	Bew. v. Coup.....	"	3 $\frac{1}{2}$		
Portugal,	Oblig.....3	pCt.	39 $\frac{1}{8}$	39 $\frac{1}{4}$	39 $\frac{1}{8}$
"	dito 1856/57...3	"	38 $\frac{1}{16}$	38 $\frac{1}{8}$	38 $\frac{1}{8}$
"	dito Uitgeest.....	"	27		
Rusland.	Obl. <i>Hopen</i> C.5	"	100 $\frac{1}{2}$	100 $\frac{3}{4}$	100 $\frac{3}{8}$
"	dito 1829-90 5	"	99 $\frac{1}{4}$	99 $\frac{3}{4}$	99 $\frac{1}{4}$

"	dito 1840.....4	"	78 ½		
"	dito <i>Stiegitzs</i> ..4	"			
"	dito d. ° Nieuwe5	"			
"	ditod. ° 1855 N.5	"	94	94 ¾	94
"	dito te Londen4 ½	"			
"	dito v. Assign.6	"	59		
"	Inschr. dito ...6	"			
Polen,....	Aand. 1835.....f				
"	Obligation.....4	pCt.			
Oostenr.,	Obl. <i>Goll en C</i> .5	"			
"	dito dito 4	"			
"	dito Met. Oude5	"	40	40 ¾	40 ¾
"	dito N. te Ams.5	"	58	59	58 ¼
"	dito Nat. Met.5	"	43 ¾	44 ¾	44 ½
"	dito Metall.....2 ½	"	22 ½	22 ½	22 ¾
"	Wen. Ad. f2504	" f	220		
Brazilië,	1839, £ 100 5	"	95		
Equador,	£ 100.....1	"	14 ¾		
"	Onbepaalde...1	"	14 ¾		
Venez,....	Obligation.....5	"	36 ¾	37 ½	36 ¾
"	Uitgestelde ...2 ½	"	15 ¾		
Grenada,	Obligation.....3 ½	"	15 ¼	15 ½	15 ¾
"	Uitgestelde	"	4 ¾	4 ¾	
Mexico...	Obligation.....3	"	15 ½		
"	dito Onbep...3	"	73 ½		

Handel-Maatschappij 128 a cont; dito Leening 1858, 4 per cent, 96. Rusland, Spoorweg Aandeelen, 61; dito volgef., 210% a 211½. Weener Bankact. f 606 a f 610. Fransch Oostn. Spw. Oblig. bij Hope, 3 pc., 100. Brazilië 1843, £ 100, 5 pc., 94%. Philad. bij Hope en Co., Lr. B, f 93. Illinois, Spoorw. Aand., 55. Griekenland, 1825, 5 pc., 2.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 3 pc.

Binnenl. fondsen, uit hoofde van verschillende koop orders, iets aangename. In buitenlandsche was weinig verandering; Oostenrijkers, die aanvankelijk iets lager waren, herstelden zich later weder. Amerikaans. fondsen lusteloos.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 59¼. Spanje, 1½ pc., 27¾ a 7½; dito Binnenl. 3 pc., 36¾. Oostenrijk, Metall., 5 pc. 40¾ a 7½; dito Nat. 5 pc., 41¼ a 44¾.

Spanje,...	Obl. 3 pc. nu 1	27%		
Portugal,	dito 1856/57. 3	39%		
Rusland,	bij <i>Strig.</i> 1.1855.5	94%	94 3/8	94 3/8
Oostenr.,	Metaliek.....2 1/2	22 1/2	22 3/8	22 3/8
"	dito dito 5	40 1/2	40 3/8	40 3/8
"	N. Rente Ams.5	58 1/2		
"	Nationale.....5	43 3/8	44 1/4	44 1/4
"	Priorit. Loten.f	76		
Grenada..	Obligatiën.....3 1/2	15 1/2		

Onze beurs, aanvankelijk minder vast gestemd, verbe-

Marie Clemence, Mane, Rouaan
Seppe Visser, de Jong, London
Concord, Hales, Newcastle
Thomas, Allen, dito
Captain, Lamb, Sanderl.
Ann Proud, Forcer, dito
Hesky, Christiansen, Hartlepool
Eric, Faarvig, Frederikst.
Emanuel, Jacobsen, Drammen
Vlie Aangek.
30 mei Verwachting, Ruiten, Boness
Enigheden. Amundsen, Holmstrand
31 Eendragt, Munneke, Newcastle
Jonge Wicher, Kuitze, Memel
Vertrokken.
30 Stoomvaart (st.), Hamburg
— o —
Natal Aangek.
16 april Hermanus Isaak, Braunstahl, Amst.
Kaap de G. Hoop Aangek.
TAFELBAAL. Aangek.
11 april Twee Gezusters, Keuzekamp, Batavia
(vertr. 17 n. Rotterd.).
26 Wilhelmine, Thomsen, Hong Kong
Simonsbaal Aangek.
15 april Merwede (Nederl. transportschip), kapitein, ter zee van der Meersch, Hellev. en Cadix n. Batavia
St. Helena Aangek.
9 april Gener. de Stuers, Fokkens, Java
(vertr. n. Rott.).
Hindostan, Bendixen, Soerabaija
(vertr. 11 n. Falmouth).
10 Jan van Hoorn, Möls, Java
(vertr. 11 n. Dordt).
12 Karel Henricus, v. d. Geer, Java
(vertr. 14 n. Rott.).
15 Jhr. Mr. v. d. Wall van Puttershoek, Lammerts, Java
(vertr. 17 n. Amst.).
Oceaan, Poestkoke, Java
(vertr. 18 n. Amst.).
19 Pharamond, Philips, Colombo
(vertr. n. Rott.).
20 Jason, Lourens, Java
(vertr. 21 n. Rott.).
Twee Anthony's, v. R. v. Alken., Bat.
(vertr. 23 n. Rott.).
Prinses Amalia, v. R. in v. Alkemade, Bat.
(vertr. 22 n. Rott.).
Johanna Christina, de Boer, Batav.
(vertr. 21 n. Amst.).
21 Valparaiso, Kok, Samar.
(vertr. n. Rotterd.).
22 Ardjoeno, Rapp, Java
Laura & Adèle, von Noël, dito
(beiden 23 vertr. n. Amst.).
23 Louise, Buys, Soerab.
(vertr. n. Amst.).
Salatie, Besier, Tjilatjap
(vertr. 24 n. Rott.).
24 Anna, v. d. Valk, Batav.
(vertr. 25 n. Schiedl.).
6 mei Mauritius, Regnier, Padang
Gepasseerd.
13 april Johanna Maria, Dam, Tjilatjap n. Amst.
18 Jacob, Börger, Soerab.
n. Nederland.
21 Voorwaarts, Bus, Batavia n. Hamburg
Suriname Aangek.
11 april Loreley, Scholtens, Amsterdam
23 Juno, Roszberger, dito
26 Bernardus, Puncke, dito
Vertrokken.
3 mei Louisa Christina, ten Harmsen, Amst.
Curaçao Aangek.
1 mei Santa Rosa, Buikes, Amsterdam
(zou in het laatst dier maand derwaarts terugkeeren.)
Malta Aangekomen
25 mei Californië, v. d. Valk, Gibraltar
26 Alida Ikina, Scholtens, Shields
Livorno Aangek.
23 mei Titia, Potjer, Amst.
28 Jonge Walrave, Gnodde, Antwerpen
Torrevecchia Vertr.
12 mei Paulus, Molema, Riga
Gibraltar Aangek.
21 mei Gijsbertha Wilhelmina, Priebee, Swansea
22 Damiëtte (st.), Dijker, Amst. en Falmouth
Uitgeklaard.
19 Elisabeth, Metus, Queenstown
20 Kleinkinderen, Manneken, Malta

Agatha *Aangek.*
20 mei Hillegonda, Siegel,
Oporto

Royan *Vertrokken*
28 mei Cornelis, Fokkes,
St. Petersburg.

Duinkerken *Aangek.*
31 mei Vrouw Charlotte,
Noordenbos, Amst.

Belfast *Aangekomen*
1 juni Twee Broeders,
Groningen

Liverpool *Aangek.*
31 mei Hendrika, Nantes
Vertrokken.

31 Grietje Koens, Kuiper,
Kroonstad
Elisabeth Machtelina,
Wessels, Nerva
Navarino, Lucas, Dordt
1 juni Agatha, Zeilinga,
St. Petersburg
Catharina, Rozema, dito

Cardiff *Vertr.*
30 mei Pearl, Francis, Rott.

Portmadoc *Vertr.*
31 mei Economy, Roberts,
Rotterdam

Bij **Falmouth** *Aang.*
1 juni Kronprinz Ernst
August, Meijer,
Batavia n. Amsterdam
2 Munster, Kok, Soerabaja
naar Bremen

Cowes *Aangek.*
31 mei Diadem, Hansson,
Batavia

Wight *Gepasseerd*
29 mei Euterpe, Kuipers,
Rotterdam n. Batavia

Dungeness *Gepass.*
1 juni Ned. schoen. n. 333,
van Amsterdam

Bij **Douvres** *Aangek.*
voor 31 mei Anna Martha,
Korfker, Bordeaux n.
Koningsbergen

Bij **Hastings** *Aang.*
1 juni M. A. Meville,
Wellstead, Liverpool
n. Rotterdam

Deal *Gepass.*
1 juni Hendrika, Nuiske,
Amsterdam n. Havre
2 Libra, Oostra, Liverpool
naar St. Petersburg
Eduard, Brakke,
Maroim n. Hamburg

Londen *Aang.*
1 juni Mentor, v. 't Veer,
Werkum
Uitgeklaard.
31 mei Twee Vrienden,
Meijer, Rotterdam

Gravesend *Aangek.*
31 mei Agatha, Bloos,
Hohwacht

Harlepool *Aangek.*
1 juni Maria Diederika,
v. Marion, Singapore

Sunderland *Aang.*
30 mei North Briton,
Brown, Amst.
Vertrokken.
Waters, Scharp, Rott.
31 K. N. Yachtclub, Zaak,
King George's Sound

Shields *Aangek.*
30 mei Integrity, Wilson,
Rotterdam

31 Johan Cornelius,
Frädlant, Schiedam
Johanna Marchina,
Koning, Zwolle
Niessina, Gruppelaar,
Kampen
Cornelia Jacoba,
v. d. Meer, Harlingen
Star, White, Rotterdam
Celeritas, Ohlsen, dito
Mary Campbell,
Park, dito
Noordstar, Mooi,
Buxtehude
Catharina, Stenger,
Delfzijl
Alberdina, Wolkammer,
Lynn
Vertrokken.
Eglantine, Rotterdam
1 juni Dr. Winterbottom,
dito
Mars, Schiedam
Hannah, dito

Leith *Aangek.*
31 mei Phoenix, Jackson,
Rotterdam

Inverkeithing *Vertr.*
30 mei Adolf Frederik,
de Jong, Riga

Alloa *Vertrokken*
30 mei Ida, Lukje,
Tonningen

Boness *Vertr.*
30 mei Boreas, de Boer,
Harlingen
Margaret Potter, Potter,
Rotterdam

Leer *Aangek.*
28 mei Johanna, Luetjens,
Amsterdam.

Altona *Aangek.*
30 mei Margaretha,
Niessen, Amst.

Bremerhav. *Aang.*
31 mei Christine, Leiss,
Amsterdam
Vertrokken.
Rensina, Kramer, Amst.

Kiel *Aangek.*
31 mei Jantina Gezina,
de Haan, Amst.
Vertrokken.
30 Catharina, Olthoff,
Memel

28 mei Gesina, van Sluis, Liverpool
29 Catharina, de Groot, Amst.
Bakker, Amst.
Pillau Aangek.
29 mei Oldambt, Kamminga, Amst.
Bellona, Kröger, Schiedam
Vertrokken.
29 Ida Zijker, Hazerwink, Amst.
Libau Aangek.
26 mei Herstellling, Duiven, Pillau
Vertrokken.
17 Familien, Husander, Holland
25 Gardal, Sandvil, dito
Bolderaa Aangek.
28 mei Jan Freseman, de Jonge, Harburg
Vertrokken.
27 Triton, Niemann, Holland
28 Sara, Zeeman, Elseneur
Nerva Aangek.
19 mei Vestalinden, Mörc, Hellevoetsluis
22 Sylvia, Jansen, Amst.
Etina, Oldenburger, Bergen
Haabet, Christensen, Dordrecht
Kroonstad Aangek.
23 mei Annegiena, Schuring, Hamburg
Bellamy, v. Driesten, dito
Jacoba Gesiena, Reinders, Amst.
Vertrokken.
22 Mina, Goudswaard, Christinestad
24 Margrieta, Klazen, Kopenhagen
Stockholm Aangek.
26 mei Frithiof, Hansen, Amst.
Gothenburg Uitgekl.
26 mei Hendrika, Waterborg, Engeland
Christiania Aangek.
25 mei Collegie Trouw, Schenk, Antwerp.
Aalborg Verttr.
23 mei J. H. Schulte, Verr.
J. N. Fisker, dito
Thisted Aang.
27 mei Vrouw Helena, Kraan, Noorwegen
Kopenhagen Gepass.
31 mei Wietska, Bos, Cardiff n. Riga
Hillechhina, Fijn, London n. Dantsig
30 mei Coert Cornelis, Klontje, Dantzig naar Amsterdam
Willem van der Voort, Carst. Amsterdam naar St. Petersburg
Geertruida Femina, Bakker, Rotterdam n. Koningsbergen
—o—
Rotterdam 3 junij.
Volgens telegram, den 1 dezer te Liverpool ontvangen, is het schip Anne Armstrong, van daar naar Bombay, 160 mijlen ten westen van Lissabon in aanzeiling geweest met het Ned. schip Alcor, kapitein van Oppen, van hier naar Batavia. Naar wij vernemen, is de Alcor te Lissabon binnengeloopen om te repareren, doch het Engelsch schip heeft, hooft mede schade bekomen hebbende, de reis voortgezet.
—o—
Gepraad :
Den 23 april, op 12° 43' ZB. en 10° 26' WL., Voorwaarts, G. F. Bus, v. Batavia naar Hamburg.
Den 28 april, op 1° 39' NB. en 21° 22' WL., Ridderkerk, H. Teerlink, van Rotterdam n. Port Philip, alsmede de bark Factorij (vermoedelijk de Factorij, kapit. Jansen, v. Rott. naar Batavia).
Den 3 mei, op 7° 2' NB. en 27° 8' WL., Jonge Jan, E. H. Pfeiffer, van Batavia n. Rott. (98 dagen reis).
Den 6 mei, op 11° 1' NB. en 21° 29' WL., Ottolina, J. J. Prange, v. Hartlepool naar Singapore.
—o—
Rivierberigt.
Rotterdam. Hoog water 4 junij: 1ste getijde 5 ure 48 min.; 2de getijde 6 ure 12 min.
Arnhem. Waterhoogte 1 junij 2.35 el.
Keulen. Rijnhoogte 1 en 2 junij 11 v. 1 d. Rijn.

G. en C. A. van Beyn,
te Rotterdam.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Zitting van Vrijdag 3 Junij.

In deze zitting is door den Voorzitter medegedeeld dat de heer van Eysinga door ziekte van een lid zijner familie de residentie heeft moeten verlaten.

Aan de orde was de beraadslaging over het wetsontwerp tot eindregeling van de zaken der Maatschappij van Weldadigheid en verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegroting over het dienstjaar 1859. Niemand daarover het woord vragende, wordt de beraadslaging gesloten en is het ontwerp van wet aangenomen met algemeene stemmen.

De heer van Rijkevorsel herinnerde nogmaals dat het wenschelijk zou zijn, dat de Kamer een kort reces zou nemen tot na de feestdagen. Er zou dan gelegenheid zijn de discussien in de Tweede Kamer gehouden en nog te houden over de wetsontwerpen van het Limburgsch Bondscontingent en over de ligtingen van 1856 en 1857, behoorlijk in het Bijblad te lezen. Hij beschouwde die wetten uit een staatkundig en uit een finantiël oogpunt, maar vooral uit het eerste, van groot belang, en hij zou het betreuren indien ze met overhaasting in de afdeelingen moesten worden behandeld, zonder te weten wat in de andere Kamer was voorgevallen. Voor hem was het minder onaangenaam, maar voor leden die ver van hier wonen was het hoogst onaangenaam in de residentie te moeten blijven zonder werkzaamheden te hebben.

Nadat de heer Minister van Binnenlandsche Zaken er op had gewezen dat vooral het wetsontwerp betreffende het Limburgsch Bondscontingent spoedig in overweging zal kunnen worden genomen en dat een langer verwijl tot mogelijke onaangenaamheden zou kunnen aanleiding geven, — hebben nog de heeren Cremers, de Kempener, van Sasse van IJsselt en Paspoort van Grijskerke daarover het woord gevoerd, en is het voorstel van den heer van Rijkevorsel aangenomen met 18 tegen 11 stemmen.

Tegen stemden de heeren 't Hooft van Benthuisen, van Nispen van Pannerden, Cost Jordens, Borski, Blankenheym, Huydecoper van Maarsseveen, van der Lek de Clercq, van Aylva van Pallandt, van Beek Vollenhoven, van Goltstein van Oudenaller en de Voorzitter.

Dienvolgens is de zitting verdaagd tot woensdag 15 junij eerstkomende, des namiddags ten half twee ure.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 3 Junij.

In deze zitting werd voortgezet de beraadslaging over het

Wetsontwerp tot samenlijving der miliciens van het Limburgsch contingent van het Duitsche Bondsleger.

De beraadslaging werd het eerst geopend over het amendement van den heer van Wintershoven, waarvan de tekst reeds eergisteren door ons is medegedeeld.

De heer Dullert opende de discussien, en bragt twee punten ter sprake. Het eerste betrof een bezwaar, reeds in de zitting van dingsdag jl. door hem gemaakt, namelijk dat in het gewijzigd ontwerp van wet op nieuw behoorden te worden ingevoegd de woorden die in het oorspronkelijke wetsontwerp stonden n.l., „die door Ons ten behoeve van het contingent van het Hertogdom van het Duitsche Bondsleger, onder de wapenen zijn of worden geroepen,“ daar anders de geheele ligtingen dienstplichtig zouden zijn en derhalve meer manschappen zouden worden opgeroepen dan werkelijk noodig was. Bij deze gelegenheid drong hij er ten sterkste bij de Regering op aan om toch te zorgen dat er bij de aanwijzing der miliciens alle schijn van willekeur moge vermeden worden. — Het tweede punt gold eene opvatting die de spreker had omtrent de woorden „zoolang de Bondsdiens dit voortdert.“ Hij meende dat met het oog op onze Grondwet die woorden betekenden „zoolang de Bondsdiens binnen een jaar dit voortdert“, daar de Grondwet voor het samenlijven der miliciens telken jare eene nieuwe wet vorderde. Hij hoopte dan ook dat de Regering deze zijne opvatting beaamde mogt.

De heer van Deinse bestreed het amendement van den heer van Wintershoven; hij betoogde dat het noch door de Regering noch door de Kamer kon worden aangenomen: 1º omdat daarin geene uitzondering was gemaakt voor de miliciens binnen de kringen van Maastricht en Venlo; 2º omdat de Regering zelve bevestigde was zooveel mogelijk vrijwilligers aan te werven, doch dat het gevaarlijk zou zijn zoodanige bepaling in de wet op te nemen; 3º, omdat men dan bij de wet als het ware zou verklaren dat de Nederlandsche Staat voor zijne rekening remplicants zou stellen, voor Limburgers die verplicht waren te dienen; en 4º, omdat nooit zou kunnen worden uitgemaakt wanneer de Regering zou kunnen verklaren dat zij geen genoegzaam aantal vrijwilligers had kunnen bekomen en de Regering alzoo niet in staat zou zijn de miliciens tot dienst te verplichten. Dat die dienst overigens op de Limburgers wettelijk rustte, werd door den spreker ten slotte uitvoerd, doch op reeds meermaal herhaalde gronden betoogd.

De heer Thorbecke stelde alsnu op art. 1 een amendement voor, luidende aldus: „bij gebrek aan genoegzame vrijwilligers worden de miliciens der provinciale Limburgsche ligtingen (met uitzondering van de miliciens, herkomstig uit de vestingen Maastricht en Venlo en hare kringen) van 1855, 1856, 1857 en 1858, die door Ons onder de wapenen zijn of worden geroepen, voor zooveel de Bondsdiens dit voortdert, binnen het jaar te rekenen van de afkondiging dezer wet, vorderen zal, onder de wapenen gehouden.“

„De miliciens, voor de Bondsdiens bestemd, worden zooveel en zoo spoedig mogelijk door vrijwilligers vervangen.“

De heer Thorbecke lichtte zijn amendement volgenderwijs toe. Reeds uit zijne vorige rede was gebleken dat hij zich niet vereenigen kon met de stelling van die sprekers uit Limburg die beweerden dat de last ook zou drukken op Nederland; het was

een last die op Limburg drukte tegenover den Duitschen Bond. Hij zou ook niet durven aannemen het beweren van den heer van Zuylen dat Limburg *stricto jure* verplicht zou kunnen worden niet alleen het Bondscontingent te leveren, maar ook zijne krijgsverplichting jegens Nederland te vervullen. Dat kon geen strikt recht zijn; want Limburgs strijdmacht waren ter beschikking gesteld van den Duitschen Bond en die krachten konden dus niet tegelijkertijd door Nederland worden opgeroepen. Een der hoofdbeginselen onzer Grondwet was, gelijk recht en gelijke verbandtussen van alle burgers van den Staat, en wanneer nu de bijzondere betrekking van Limburg tot den Duitschen Bond aan die provincie bijzondere lasten oplegde, dan moest de wetgever doen al wat hij vermogt om zooveel mogelijk die ongelijkheid weg te nemen. Daarom stelde hij een artikel voor waarin het beginsel wordt uitgedrukt van artikel 181 der Grondwet, namelijk: eerst bij gebrek aan vrijwilligers, miliciens. Het is daarom dan ook dat hij voorstelde om van lieverlede de miliciens, die ter vervulling der verplichting en bij gebrek aan vrijwilligers zouden worden opgeroepen, door vrijwilligers te doen vervangen, naar mate deze zouden zijn aangeworven. De spreker had bovendien nog tweeërlei bedenkingen. De eerste was deze: of hetgeen in Duitschland bekend stond onder den naam van *Landwehr* niet gelijk stond met de militie hier te Lande; was dit zoo, dan was volkomen duidelijk de strijd die er bestond tusschen de Grondwet en de Deutsche Bondsvergeving welke tot zesjarige dienst verplicht; doch dan was het ook duidelijk dat het noodzakelijk was die Deutsche Bondsdiens door vrijwilligers te doen verrigten. De tweede bedenking kwam hierop neder: Volgens de Deutsche Bondsacte vereischte elke *organische Einrichtung* eenstemmigheid der Bondsleden. De *Militär-Verfassung* was eene zoodanige *Einrichtung*; zij is dus niet anders dan met eenparigheid van stemmen kunnen worden aangenomen, en nu meende hij dat wanneer men in vroegere jaren dit beginsel beter in het oog had gehouden, men betere bepalingen dan nu op ons drukken, had kunnen verkrijgen. Immers de Bondsacte zegt, dat het Bondslied hetwelk niet toestemt ook niet gehouden is. Wij konden gewis niet herdoen hetgeen verrigt was; maar hij hoopte dat men op dit feit in het vervolg letten mogt.

De heer Storm van 's Gravesande geloofde met den heer Dullert dat de oorspronkelijke redactie van het art. behoorde hersteld te worden. Hij wilde bij deze gelegenheid tevens doen opmerken hoe de Minister van Oorlog verklaard had, dat er door den Duitschen Bond geene aanmerking was gemaakt betreffende het verschil van diensttijd; maar hij geloofde dat er wel degelijk door de Deutsche Bondsvergadering uitzonderingen gemaakt zijn. Zoo hadden Lubeck en Bremen verkregen dat de diensttijd hunner contingenten bepaald werd op 4 jaren, en nu vroeg hij den Min. of er ook van onze zijde pogingen waren gedaan om den diensttijd van het Bondscontingent in overeenstemming te brengen met de bepalingen onzer Grondwet. Wat de beide amendementen betrof, beider hoofddoel was de completering van het contingent door vrijwilligers. Het amendement van den heer van Wintershoven achtte spreker ten eenenmale onaannemelijk, omdat volgens dat amendement de miliciens zoo lang in dienst zouden moeten blijven als er vrijwilligers ter hunner vervanging waren. Doch wanneer die vrijwilligers nu eens niet te verkrijgen waren? en hier kwam spreker tot het amendement van den heer Thorbecke. Het was sedert jaren bekend hoe moeilijk het was vrijwilligers voor ons leger te verkrijgen, en hij achtte het dus hoogst onwaarschijnlijk, dat men het contingent door vrijwilligers zou kunnen compleet maken. Doch al gebeurde het, dan rees daaruit een ander groot bezwaar, n.l. dat we dat contingent dan ook in vrede steldt steeds door vrijwilligers moesten voltallig houden, hetgeen tot ontzaglijke kosten leiden zou. Die vrijwilligers in vrede steldt bij de overige corpsen van ons leger in te deelen, kon ook niet gaan; want bij de eerste opvoeding van den Duitschen Bond zou men dan weder op dezelfde moeilijkheden als thans stuiten. Ook uit een staatkundig oogpunt wenschte de spreker dat het contingent uit Limburgsche miliciens besta: hij wil dat contingent zijn Limburgsch karakter doen behouden; dat was voor Nederland van het hoogste gewigt. Wat eene vraag betrof door den heer Thorbecke gedaan, moest de spreker opmerken dat de *Landwehr* in Duitschland veel meer gelijk op onze schutten, want men wordt dan eerst voor den *Landwehr* dienstplichtig wanneer men in het leger zijn diensttijd volbragt had. Ons leger was z.i. verdeeld in eene vaste zee- en landmacht, bestaande uit vrijwilligers en uit miliciens. Ten slotte wenschte hij iets te zeggen hetgeen sedert twee dagen hem op het hart drukte. Hij wilde niet ontkennen dat Limburg in eene moeilijke positie verkeerde, maar hij geloofde ook dat het tafereel wat al te donker gekleurd was. Indien Limburg bij Luxemburg gebleven ware zouden dan niet andere lasten op de Limburgers hebben gedrukt en zouden zij dan zoo tevreden zijn geweest, indien zij onder den Luxemburgschen regeringsvorm hadden moeten staan?

De heer van Hall geloofde dat in abstracto de kwestie, of de Bondsvergeving onze Grondwet voor Limburg primeert, aan geen twijfel meer onderhevig was. Niet alleen bleek dit uit de zoo even uitgesproken rede van den heer Thorbecke, maar ook uit diens *Aanteekening op de Grondwet* (2e uitgave bl. 8), waarin die schrijver zegt: „het is dus niet het grondgebied van de Nederl. Kroon over Limburg, maar „de werking der Grondwet in andere opzichten die, „voor dat Hertogdom, door de verbandtussen met „Duitsche Bondgenootschap kan worden beperkt.“ Zoodra er dus collisie bestond tusschen onze Grondwet en de verplichtingen van den Duitschen Bond, moesten de laatste blijven gelden. Daarom betwistte hij dat het samenlijven van het contingent telken jare bij de wet moest worden bepaald. Deed men dit, dan zou men — tenzij onze wetten als formules worden beschouwd — aan de Bondsverplichting niet voldoen; want de vervulling dier verplichting kon men niet afhankelijk stellen van de vraag of er later eene wet tot verdere samenlijving zou worden aangenomen. Evenzeer was hij niet met den heer Thorbecke eens betrekkelijk een tweede regtpunt. Hij meende dat de verplichting zelve tot het leveren van contingenten eene organische *Einrichtung* was en als zoodanig eenstemmigheid tot goedkeuring vereischte, maar dat de uitvoering van die verplichting niet was een onderwerp van de *Plenur-Versammlung* maar van de *Engere-Versammlung*, en dat deze steeds bij meerderheid van stemmen besliste. Hij zou het ook ongelukkig achten, indien men zich aan de verplichting zelve kon onttrekken, door zijne stem aan de uitvoering dier verplichting te onthouden. Wat de kwestie der vrijwilligers betrof, hij zou uit gevoel voor de Limburgers gaarne voor den maatregel zijn, ofschoon hij bekennen moest dat de bedenkingen van den vorigen spreker zeer bij hem wogen. Geenerlei invloed hadden op hem de beschouwingen van hen die meenen, dat door aanwerving van vrijwilligers onze neutraliteit minder gecompromitteerd zou worden. Het was volkomen hetzelfde of wij manschappen leverden van

de militie of door vrijwillige aanwerving. Wij behoofden ons niet te bekommeren om onze neutraliteit; want bij al hetgeen daarover reeds is gezegd, wilde hij slechts dit voegen: Krachtens welke tractaten leveren wij troepen? Krachtens de oorspronkelijke Bondsacte van 1815 en krachtens het tractaat van 1839, beide tot stand gekomen door de gezamenlijke medewerking van en geguarandeerd door de groote Mogendheden. Daartoe behooren Oostenrijk en Frankrijk en wij konden dus door de nakoming van die verbandtussen onmogelijk eene dier beide Mogendheden kwetsen. Hij herhaalde het in *troussu* ook zijn stelsel was strikte neutraliteit, maar geene vreesachtige neutraliteit, maar eene neutraliteit die verdedigd kan en wellicht zal moeten verdedigd worden. Spr. zou stemmen tegen het amendement van den heer van Wintershoven, tegen dat gedeelte van dat van den heer Thorbecke, hetwelk de dienstplichtigheid slechts tot een jaar beperkte, en tegen het geheele amendement, indien de Regering verklaarde zich met den maatregel omtrent de vrijwilligers niet te kunnen vereenigen.

De heer Dommer van Poldersveldt achtte het in oogenblikken als deze noodig rekenschap te geven van de stem die hij zou uitbrengen. Hij kon het amendement van den heer van Wintershoven niet aannemen, omdat het trad geheel in de plaats van de uitvoerende magt en door in tijden als de tegenwoordige te veel te willen regelen, maakte men het regeren onmogelijk. Wat de zaak zelve betrof, had hij sympathie voor Limburg, en hij erkende dat de oplossing der gerezen bezwaren moeilijk was. Het kwam hem intusschen voor dat het raadzaam was om in deze oogenblikken geene meerdere moeilijkheden in den weg te leggen, om de uitvoering van het Bondsbesluit te bevorderen en aan wettelijk aangegane verplichtingen te voldoen. Hij zou dus stemmen tegen de beide amendementen, doch daarbij de Regering ernstig op het hart drukkende om het contingent zooveel doenlijk door vrijwilligers te completeren. Ten slotte moest hij de volgende verklaring afleggen. Indien hij voor deze wetten stemde, dan deed hij het zonder eenige sympathie voor eene der strijdvoerende partijen; hij moest dit zeggen, omdat hij eergisteren in de Kamer van sympathie had hooren gewagen, ofschoon hij te veel liefde voor de eendragt had om den spreker dien hij op het oog had (de heer Elout), op dezen weg te volgen. Hij stemde voor de wetten alleen in het belang van den Staat, niets anders had hij op het oog.

De heer van Hoëvell verklaarde te behoreen tot hen die verlangen zooveel mogelijk den last die op Limburg drukte, te helpen verligten, en daarom achtte hij het nuttig om te trachten het contingent door vrijwilligers aan te vullen. In de bezwaren, die daartegen geopperd waren, kon hij niet deelen; want in de vrije steden van Duitschland trachtte men de contingenten ook door vrijwilligers aan te vullen en daar was de aanbidding grooter dan de behoefte. Bovendien wij werven duizende van Duitschers aan, die zich bereid verklaarden naar Indië te vertrekken; is er nu niet reden om te gelooven dat er gemakkelijk een voldoende aantal Duitschers bereid zal zijn om hun eigen Vaderland te verdedigen? Hij geloofde van ja, en dan zou het contingent wel degelijk een Limburgsch karakter blijven behouden; want het zou een Duitsch karakter dragen. Wij waren verplicht tot het leveren van een contingent, doch men verschilde alleen in de wijze hoe, en wanneer het onmogelijk zou zijn op andere wijze aan onze verplichting te voldoen dan door onze Limburgsche landgenooten voor Duitsche belangen de wapenen te doen opvatten, dan bestond er bij hem een gemoeidelijk bezwaar om aan deze voordragt zijn zegel te hechten.

De heer van Nispen van Sevenaer (die ten eenen male op de tribune onverstaanbaar is) betoogde dat het niet doenlijk was, om onze vrijwilligers uit de overige corpsen over te brengen in het Limburgsch Bondscontingent, omdat wij ons eigen leger daardoor zouden desorganiseren, en hij hem wel degelijk de bestond dat er een tijd kon komen, waarop wij ons eigen leger ter verdediging van den vaderlandschen bodem zouden behoeven.

De heer van Wintershoven dankte van de eene zijde voor de vele blijken van sympathie die Limburg mogt ondervinden en betuigde van de andere zijde zijn leedwezen, dat zijn amendement zooveel tegenstand had ontmoet. Zijne stelling was deze, dat men sedert jaren de voordeelen van het Limburgsch contingent voor het geheele Land had doen gelden, en dat men nu de nadeelen alleen op Limburg wilde laden. Over het geluk, waarin Limburg zich verheugde, zou hij nu niet spreken, want dan zou daarin wel eene schaduwzijde zijn te vinden. Maar die toestand in Limburg werd gedragen en verdragen, omdat de Limburgers er prijs op stelden te behooren tot een vrij Land dat grondwettige instellingen bezat. Wanneer een spreker had gewezen op de mogelijkheid, dat Limburg zou zijn gekomen onder het bestuur van Luxemburg, dan wilde hij wel verklaren dat er in Limburg niet waren verraders van hun Land, geen meeneedigen, die den Souverein maatregelen voorsloegen strijdig met eed en plicht. Wat zijn amendement betrof, op het behoud daarvan stelde hij niet veel prijs, nu de heer Thorbecke een amendement in gelijken geest had voorgesteld. Hij nam dus de vrijheid zijn amendement in te trekken. De spreker zeide ten slotte: Ik bid u, strekt den gezigtender met verder uit en verwerpt de poging niet die beproefd wordt om door middel van vrijwilligers aan Limburgs verplichtingen te voldoen. Na den oorlog komt ook de vrede en ik geloof ook dat het zaak is om juist deze gelegenheid met beide handen aan te grijpen, om ten duidelijkste aan te toonen, dat Limburg geene sympathie heeft voor een Statenverbond, waaraan het gehecht is zonder zijn wil, zonder zijne toestemming, zonder eenig uitzigt op voordeel of belang.

De heer Thorbecke bestreed andermaal de meening van den heer van Hall, dat de Bondsvergeving, in Limburg de Grondwet zou primeeren. Ware die stelling juist, dan zou deze geheele voordragt overbodig zijn. Limburg was geen Duitschland. Het Deutsche Bondsrecht was berekend op de Deutsche behoeften, en dat recht legde in vele opzichten verplichtingen op, die in Limburg niet volkomen te vervullen waren. In de eerste plaats regeerde de Grondwet ook in Limburg. Ook hij kon overigens niet deelen in de bezwaren bijgebracht tegen de aanwerving van vrijwilligers. Er waren reeds 200 in het contingent aanwezig, er moesten nog 800 bijkomen, en welk bezwaar was er nu om die 800 miliciens langzamerhand door vrijwilligers, naar mate zij werden aangeworven, te doen vervangen? Welk bezwaar was er om bij het herstel van den vrede, die vrijwilligers onder de corpsen weder te verdeelen. De vrees van den heer van Nispen, dat wij zelve ons leger zouden behoeven ter verdediging van onzen grond, achtte hij wel wat overdreven. Evenmin kon hij deelen in de meening van den heer Storm van 's Gravesande, dat er volgens de Grondwet nevens de militie nog eene vaste landmacht zou bestaan.

De heer v. d. Linden betoogde, dat de wet op de militie niet was zamengesteld met het oog op Lim-

burgs verplichtingen jegens den Duitschen Bond. Nu wilde men echter die wet op Limburg toepassen, doch dan moest men ze ook consequent uitvoeren. Nu zeide art. 16 der wet van 1807 dat in tijden van oorlog het buitengewoon contingent niet werd genomen als gewoonlijk uit de gemeenten waaruit dat contingent gekomen was, maar uit het geheele Rijk. Derhalve, wilde men de wet op de militie thans op Limburg toepassen, dan behoorde ook het geheele Land tot de completering van het oorlogscontingent bij te dragen.

De heer van Hall, nog eens voorlezend hetgeen de heer Thorbecke in zijne *Aanteekening op de Grondwet* geschreven had, betoogde daaruit, dat die woorden tot geene andere consequentie leidden konden, dan dat voor Limburg de Grondwet beperkt was door zijne betrekkingen tot den Duitschen Bond. Het Buitenland had dan ook met onze Grondwet niets te maken en ofschoon nu de Bondsvergeving de Grondwet primeerde was de tegenwoordige voordragt noodig om uitvoering aan onze verplichtingen te geven. Hij geloofde zelfs, dat indien op het budget eene voldoende som beschikbaar ware, de Regering bevoegd zou zijn om, krachtens de gesloten tractaten, die sommen voor het Bondscontingent te besteden. Spreker toonde ten slotte, door voorlezing van het daartoe betreffende protocol aan, dat werkelijk de *Kriegsverfassung*, in de *Engere-Versammlung* van den Duitschen Bond bij meerderheid van stemmen was aangenomen.

De heer van Nispen van Sevenaer meende dat het inzicht omtrent den tegenwoordigen toestand van Europa, eene zaak was van individuele appreciatie. Hij trad hier echter op om te spreken naar eer en volgens zijn geweten. Nu was hij volkomen overtuigd, dat de toestand van Europa zoodanig was, dat het zeer ligt mogelijk zou zijn, dat het Nederl. leger gebruikt zou moeten worden tot verdediging van den Vaderlandschen grond. En wanneer men nu vrijwilligers voor het contingent zou aanwerven, zou men ons eigen leger desorganiseren, en daartoe kon hij niet medewerken.

De Minister van Buitenlandsche Zaken zeide het volgende: Ik wensch een enkel woord in het midden dezer beraadslagingen te plaatsen; een enkel woord, ten einde zooveel mogelijk de zaak die het hier geldt tot duidelijkheid te brengen. Reeds vroeger werden de betrekkingen van Limburg tot het Deutsche Verbond in een behoorlijk daglicht gesteld en daarbij heb ik in het bijzonder op één punt gewezen, hetwelk ik geloof dat ook thans niet uit het oog mag worden verloren. Dat punt is, dat bij de Bondsacte het aan de wijsheid des Konings is overgelaten om te trachten moeilijkheden te voorkomen die ontstaan kunnen uit het verschil der betrekkingen van Limburg als Nederlandsche provincie en Limburg als lid van den Duitschen Bond. Zal nu onze wijsheid hierin bestaan, dat wij die moeilijkheden zoo breed mogelijk uitmeten en tot geenerlei besluit komen? Of behoorde die wijsheid niet veeleer daaruit te blijken dat wij zooveel mogelijk die moeilijkheden trachten te verminderen ten einde deze Vergadering kome tot de vervulling der pligten die op Nederland ten aanzien van Limburg rusten? Ik geloof dat het laatste standpunt dat is, hetwelk door de Vergadering behoort te worden aangenomen. Reeds vroeger heb ik opgemerkt, op welke wijze die tweeledige betrekking van Limburg is te vervullen; hoe eensdeels Limburg staatsrechtelijk aan Nederland verbonden, anderdeels met een volkenrechtelijke band aan den Duitschen Bond gehecht is. De Grondwet moet in Limburg even als in Nederland ongeschonden worden bewaard, maar daarnevens moet Limburg verplichtingen vervullen die daarop rusten: de verplichting om mede te werken tot het doel van den Duitschen Bond, de handhaving der onafhankelijkheid van Duitschland en de verzekering der zelfstandigheid en onschendbaarheid van de Deutsche Staten.

Het middel tot bereiking van dat doel is het bijdragen tot een Bondsleger. De vraag is nu slechts of die verplichting overeenigbaar is met de voorschriften onzer Grondwet, en tot nog toe heb ik geene gronden, die zoodanig beweren zouden staven, vernomen. Men spreekt wel van de noodzakelijkheid om de wet jaarlijks te doen vernieuwen; maar ik vind die bepaling in de Grondwet niet, daar art. 182 alleen op het oog heeft de miliciens die reeds 5 jaren lang dienst hebben gedaan, hetgeen hier echter met uitzondering van eene enkele ligting het geval niet is. Wilde men een dergelijken uitleg aan art. 182 der Grondwet geven, dan zou men daartoe moeten komen, dat de verplichting ten eenenmale onmogelijk te vervullen ware. Het is op deze gronden, dat ik verwacht van deze Kamer de aanneming van wetsvoorstellen, die strekken om aan wettige verplichtingen te voldoen.

De heer L. D. Storm (van Breda) verklaarde te zullen stemmen voor het amendement van den heer Thorbecke, omdat hij wil ondersteunen alles wat zou kunnen strekken om den last, die op Limburg drukte, te helpen verminderen. Tevens achtte hij zich verplicht, ook naar aanleiding van hetgeen de heer Dommer had verklaard, om zijne denkbeelden ten aanzien van deze voordragten kenbaar te maken. Naar zijne beschouwing primeerde onze Grondwet de verplichtingen van den Duitschen Bond. Daaruit vloede voor hem voort een onoverkomelijk bezwaar tegen de aanneming dezer wet, omdat zij streed met den eed door hem op de Grondwet afgelegd. Die Grondwet bevat twee voornamste beginselen: het eerste, dat baten en lasten gelijkelijk onder de ingezetenen in Nederland worden verdeeld; het tweede dat volgens art. 177 de verplichting tot het dragen van de wapenen beperkt is tot de handhaving der onafhankelijkheid van den Staat en tot bevestiging van zijn grondgebied. Het Bondscontingent zou deze verplichtingen niet hebben te vervullen. De aanneming van deze wet beschouwde hij als een afstand dien wij deden van onze onafhankelijkheid.

Hier wankelt de spreker en zijgt op zijne plaats neder. Onmiddellijk snellen de leden der Kamer toe en schorst de Voorzitter de vergadering voor een kwartier, terwijl hij de tribunes door het publiek doet ontruimen. Daar de ongesteldheid van den heer Storm echter onmiddellijk een bedenkelijk aanzien verkreeg, stelde de Voorzitter voor, waarmede de Vergadering zich vereenigde, om bij de droevige omstandigheden die zoo plotseling plaats gegrepen hadden, de zitting te verdragen tot morgen ochtend ten 11 ure. Inmiddels was de heer Storm op dezelfde plaats, van waar hij sedert zoo vele jaren in 's Lands raadzaal zijne stem deed hooren, bezweken, en werd zijn stof-felijk orerschoot onder de diepe deelneming van de leden der Regering en der Tweede Kamer naar het Kabinet der Ministers, daartoe afgestaan, vervoerd.

